

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2010 M. GEGUŽĖS 26 D. NUTARIMO NR. 598 „DĖL
VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ, KURIŲ SAVININKĖ YRA VALSTYBĖ ARBA KAI VALSTYBĖ
TURI DAUGUMĄ BALSŲ VISUOTINIAME DALININKŲ SUSIRINKIME,
VADOVŲ DARBO APMOKĖJIMO“ PAKEITIMO (TAP-21-729) (21-24279(2))**

2021-06-07 Nr. NV-1269

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: Padidinti viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi daugumą balsų dalininkų susirinkime (toliau – VŠĮ), vykdančių veiklą, skatinančią inovacijas, verslumą, verslo plėtrą, investicijų pritraukimą ir t.t., vadovų darbo užmokestį, siekiant pritraukti ir išlaikyti profesionalius ir motyvuotus vadovus.

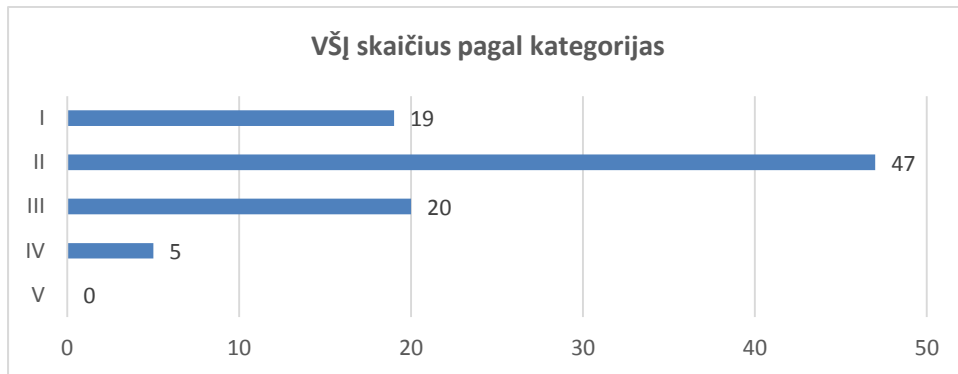
Esama situacija:

- VŠĮ vadovo mėnesinė alga susideda iš pastoviosios ir kintamosios dalių.
- **Pastovioji dalis** nustatoma koeficientais, taikant pareiginės algos bazinį dydį (177 Eur), atsižvelgiant į VŠĮ kategoriją, kurių yra 5. Įstaigos kategoriją kasmet nustato visuotinis dalininkų susirinkimas, atsižvelgdamas į nutarimo priede nurodytus kriterijus.

Viešųjų įstaigų kategorijos	Koeficientai pareiginės algos baziniais dydžiais (BD 2021 m. – 177 Eur)
I (surinkus 100 balų)	13,3–14,5 (2354 – 2566 Eur)
II (75-95 balai)	11,9–13,3 (2106 – 2354 Eur)
III (50-65 balai)	10,5–11,9 (1858 – 2106 Eur)
IV (30-45 balai)	8,9–10,5 (1575 – 1858 Eur)
V (0-25 balai)	7,3–8,9 (1292 – 1575 Eur)

- **Kintamoji dalis** nustatoma atsižvelgiant į praėjusių metų konkrečius įstaigos veiklos rezultatų vertinimo rodiklius (VŠĮ tikslų įgyvendinimą, didėjančią suteiktų paslaugų mastą, mažėjančias darbo laiko sąnaudas paslaugoms teikti ir kitus rodiklius) ir negali viršyti **50 proc. pastoviosios dalies**. I kategorijos VŠĮ vadovo alga, taikant maksimalų pastoviosios dalies koeficientą 14,5 ir 50 proc. kintamąją dalį, gali siekti apie 3850 Eur per mėnesį.
- **VŠĮ vadovų algų koeficientai nebuvo didinami nuo 2016 m.**, nors šalies vidutinis darbo užmokestis kasmet augo (2016 m. – 8,4 proc., 2017 m. – 8,5 proc., 2018 m. – 10 proc., 2019 m. – 8 proc., 2020 m. – 10,2 proc.). **VŠĮ vadovų alga tapo nekonkurencinga darbo rinkoje neproporcinga darbo krūviui bei atsakomybės lygiui** (didžiausias II kategorijos įstaigos vadovo pastoviosios dalies koeficientas 13,3 yra mažesnis nei ministerijos vyriausiojo specialisto maksimalus galimas koeficientas – 13,5), **todėl sunku pritraukti ir išlaikyti profesionalius aukštos kvalifikacijos vadovus**. VŠĮ veiklos mastas valstybėje nėra pakankamai įvertintas, nors dalis įmonių tiesiogiai konkuruoja ir su kitais rinkos dalyviais, administruoja didelės vertės turtą ar valdo didelės rizikos projektus.

- SADM surinktais 2020 m. duomenimis, daugiausia yra II kategorijos VŠĮ (47 iš 91). Nėra nei vienos V kategorijos VŠĮ.

- Daugiausia VŠĮ yra ŠMSM valdymo srities (62, iš jų I kategorijos tik 2), EIM turi 9, VRM – 5, SADM – 4, SM – 3, ŽŪM, Tautinių mažumų departamentas ir AM – po 2, FM ir EM – po 1 įstaigą. SAM, KAM, KM, TM ir URM savo srityse tokių įstaigų neturi.
- 17-kai I kategorijos vadovų (84 proc.) buvo nustatytas maksimalus 14,5 koeficientas ir tik dviem – 13,9. 11-ai vadovų nustatyta maksimali 50 proc. algos kintamoji dalis. 7-iose VŠĮ kintamoji dalis planuota 50 proc., tačiau, nepilnai įvykdžius rodiklius, kintamoji dalis yra nuo 36,8 iki 48,9 proc. Vadovų, kuriems nustatytas maksimalus 14,5 koeficientas ir 50 proc. kintamoji dalis, atlygis siekia 3828 Eur ir yra 2,7 karto didesnis už 2020 m. šalies vidutinį darbo užmokestį (VDU – 1428,6 Eur).

Esmė, nauda: Siūloma:

- **padidinti I kategorijos VŠĮ vadovų algos pastoviosios dalies maksimalų koeficientą nuo 14,5 iki 16** (nuo 2566 Eur iki 2832 Eur, t.y. 10,4 proc. arba 266 Eur);
- nustatyti, kad **VŠĮ visuotinis dalininkų susirinkimas gali priimti argumentuotą sprendimą nustatyti iki 75 proc. didesnį VŠĮ vadovo mėnesinės algos pastoviosios dalies koeficientą, jei VŠĮ vykdo veiklą, skatinančią inovacijas, verslumą, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą į Lietuvą, teikia metodinę pagalbą dėl nacionalinių plėtros programų portfelio bei viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų ar atlieka su valstybės valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas;**
- atsisakyti V kategorijos VŠĮ vadovų darbo apmokėjimo dydžių (šios kategorijos įstaigų nėra);
- patikslinti nuorodas į pasikeitusius teisės aktus.

Pritaikius projekte siūlomus dydžius (maksimalų koeficientą 16 ir jį padidinus 75 proc. bei pridėjus 50 proc. siekiančią kintamąją dalį) VŠĮ vadovo alga galėtų siekti apie 7434 Eur per mėnesį (dabar apie 3850 Eur). Per metus vienai vadovo pozicijai reikėtų maždaug 43 tūkst. Eur papildomų lėšų (9 EIM srities įstaigoms – 387 tūkst. Eur). Lėšų poreikis būtų mažesnis priklausomai nuo to, koks algos pastoviosios dalies koeficientas ir kokia kintamoji dalis būtų nustatomi.

Derinimas:

- Suderinta be pastabų su Konkurencijos taryba ir Specialiųjų tyrimų tarnyba.
- Derinimo pažymoje pateikti argumentai dėl Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Finansų ministerijos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabų ir

pasiūlymų (nepritariama, kad nustatomas išskirtinis reguliavimas tik įstaigoms, vykdančioms inovacijų, verslumo, verslo plėtros, investicijų pritraukimo ir kt. funkcijas (tik EIM srities ir tik I kategorijos VŠĮ); neaišku, kokios konkrečios funkcijos būtų laikomos „su valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimu susijusiomis funkcijomis“; nepritariama siūlomam atlyginimo dydžiui, kuris būtų net 5-6 kartus didesnis nei šalies VDU; kadangi tarp Nutarimo 2 priede nurodytų kriterijų, pagal kuriuos VŠĮ skirstomos į kategorijas, yra minima ir inovacijų veikla (5.1 papunktis), dar kartą didinti pareiginę algą (iki 75 proc.) už šią veiklą būtų neteisinga; siūloma VŠĮ vadovų atlygio klausimą spręsti sistemiškai ir kintamosios dalies dydį imperatyviai susieti su vadovui nustatytų užduočių pasiekimu, kaip yra nustatyta biudžetinių įstaigų vadovams ir kt.). Pritariame, kad VŠĮ vadovų darbo užmokesčio didinimo klausimą reikėtų spręsti sistemiškai, neišbalansuojant sistemos ir nesukuriant tokio ženkliaus išskirtinumo tik I kategorijos VŠĮ ir tik vykdančioms inovacijų, verslumo, verslo plėtros, investicijų pritraukimo bei kitas nurodytas funkcijas.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektas nesusijęs su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimu.

Dalykinio vertinimo išvada:

- Likus nesuderintų pastabų siūlome nutarimo projektą svarstyti **tarpinstituciniame pasitarime** ir tikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.
- Atkreiptinas dėmesys, kad 2018 m. pabaigoje SADM buvo pateikusi Vyriausybei svarstyti nutarimo projektą, kuriuo siūlė visų kategorijų VŠĮ vadovams nuo 2019-01-01 nustatyti 20 proc. didesnius mėnesinės algos pastoviosios dalies koeficientus, tačiau projektui nebuvo pritarta, kadangi pagal konstitucinę doktriną esminės asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės (savivaldybės) biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygos (darbo apmokėjimo sistema, darbo užmokesčio sudedamosios dalys, kriterijai, nuo kurių turėtų priklausyti darbo užmokestis ir kt.) turi būti reguliuojamos įstatymu. Apie 87,5 proc. VŠĮ vadovų darbo užmokestis nustatomas naudojant vien tik valstybės biudžeto lėšas ir tik apie 12,5 proc. – naudojant mišrių finansavimo lėšų šaltinius.
- Pažymėtina, kad nutarimo projektas nebuvo derintas su kitomis ministerijomis, kurių valdymo srityse taip pat yra VŠĮ (Aplinkos, Energetikos, Susisiekimo, Žemės ūkio, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijomis).

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.lt